

ต้นกำจัด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zanthoxylum rhetsa* (Roxb.) DC.

ชื่อวงศ์ Rutaceae

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้นเนื้ออ่อน ขนาดกลาง ผลัดใบ สูงได้ถึง 20 เมตร เนื้อไม้มีแก่น ลำต้นส่วนยอดมีหนามแหลมคม ใบดกหนา ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ก้านใบสีแดง ใบยาวรีปลายใบแหลม ขอบใบเรียบเป็นคลื่นเล็กน้อย ใบอ่อนและใบแก่สีน้ำตาลแดง ดอกออกเป็นช่อตามซอกใบใกล้ยอด ผลสุกสีแดง แตกเมื่อแห้ง เส้นผ่านศูนย์กลาง 6-7 มิลลิเมตร เมล็ดทรงกลมขนาดเล็ก สีดำเป็นมัน พบขึ้นในป่าดงดิบ และป่าดิบแล้ง ไม่พบในป่าโคก ป่าโปร่ง ยอดอ่อนใช้รับประทานเป็นผักสด ผลแก่ใช้ตำน้ำพริก มีรสมันหอม เมล็ดแก่มีกลิ่นหอม ใช้คั่วตำน้ำพริก เรียกว่า น้ำพริกถูกระมาดและใช้ปรุงรากับลาบ หรือเครื่องแกง เป็นเครื่องเทศ พบตามป่าเบญจพรรณทั่วไป ออกดอกกราวเดือนธันวาคมถึงมกราคม ติดผลราวเดือนมกราคมถึงมีนาคม

สรรพคุณ

ตำรายาไทย ใช้ ผลแก่ ทูบห่อผ้าประคบแผลพุพอง หรือตำขังน้ำร้อนดื่มแก้ท้องอืดเฟ้อ แก้น้ำกัดเท้า เมล็ด รสเผ็ดสุขุมหอม มีกลิ่นหอม แก้ลมวิงเวียน บำรุงโลหิต บำรุงหัวใจ ขับลมในลำไส้ ขับปัสสาวะ บำรุงธาตุ ถอนพิษฟกบวม แก้หนองใน ใบ รสเผ็ด แก้รำมะนาด แก้ปวดฟัน รากและเนื้อไม้ รสร้อนชื้น ขับลมในลำไส้ แก้ลมเบื้องบน หน้ามืด ตาลาย วิงเวียน ขับระดู

